

CPE –kantajan hoito vuodeosastolla

Yleistä

Karbapeneemeille resistentti enterobakteeri (CPE) tarkoittaa suolistobakteeria, jolla on karbapeneemeja (esim. mero-, imi- tai ertapeneemi) ja muita betalaktaameja hajottava entsyymi. Tällaiset bakteerit ovat lisäksi vastustuskykyisiä monille muille mikrobilääkkeille. Siksi niiden aiheuttamia infektioita on erityisen vaikea hoitaa. Suomessa karbapeneemeille resistentit kannat ovat toistaiseksi hyvin harvinaisia. Niitä on todettu lähinnä ulkomailta sairaalahoidosta siirtyviltä potilailta. Bakteeri ei aina aiheuta oireita potilaalle, mutta sairaalaympäristössä se on merkittävä sairaalahygieeninen uhka. Karbapeneemeille resistentin enterobakteerin kantajan hoidossa korostuvat tavanomaisten varotoimien ja kosketusvarotoimien huolellinen to-teutus.

Tavanomaiset varotoimet

Tavanomaisiin varotoimiin sisältyy oikea käsihygienia, oikea suojainten käyttö, oikeat työskentelytavat sekä verivarotoimet (pisto- ja viiltotapahtumien välttäminen). Katso erillinen ohje: Tavanomaiset varotoimet

Potilashuone

Omalla WC- ja pesutilalla varustettu yhden hengen huone. Huoneesta poistetaan ennen eristyksen aloitusta kaikki ylimääräiset tavarat. Lääkkeenjako-, näytteenotto- tai ATK-vaunuja ei saa viedä potilashuoneeseen. Jos potilashuoneessa on kiinteä näppäimistö, sen puhdistuksesta desinfiointipyyhkeitä käyttäen tulee huolehtia ja näppäimistöä kosketaan vain desinfioiduin ja puhtain käsin, ei suojakäsineitä käyttäen.

Käsihygienia

Kädet desinfioidaan alkoholipitoisella käsihuhuhteella ennen suojaimien pukemista ja niiden riisumisen jälkeen, huoneeseen mennessä ja sieltä poistuttaessa. Desinfektio tehdään myös, kun käsineitä vaihdetaan huoneessa työskentelyn aikana. Kädet pestään vedellä ja saippualla ennen desinfiointia, jos ne ovat tahriintuneet eritteillä tai näkyvällä lialla.

Suojaimet

Mikäli potilaan huoneessa käytäessä ei kosketeta potilasta tai potilaan ympäristöpintoja, suojaimia ei tarvita, hyvä käsien desinfektio riittää. Kertakäyttöisiä suojakäsineitä (nitrili/lateksi) ja suojatakkia/hihallista suojaesiliinaa käytetään potilaan lähihoidossa ja kliinisessä tutkimuksessa. Kirurgista suu-nenäsuojusta käytetään haavanhoidossa ja muissa tilanteissa,

joissa on roiskevaara sekä hengitystieinfektiota sairastavaa CPE –kantajaa hoidettaessa, imettäessä tai syötettäessä. Kun potilasta avustetaan pesuissa, käytetään nestettä pitävää suojatakkaa/hihallista esiliinaa.

Ruokailu

Tavanomaiset ruokailuvälineet. Ruuan tähteet laitetaan roskeen potilashuoneeseen. Astioiden keruu suojakäsinein ja niiden riisumisen jälkeen kädet desinfioidaan huolellisesti.

Laboratorionäytteiden otto ja käsittely

Aseptisessä työjärjestyksessä näytteenottokierron viimeisenä.

Käsihygieniä ja suojautuminen tapahtuvat samoin kuin hoitohenkilökunnalla. Huonekohtaiset näytteenottovälineet, näytteenottovaunua ei viedä potilashuoneeseen. Huoneesta tuotavat näyteputket desinfioidaan (esimerkiksi Easydes) ennen vaunuun laittoa. Laboratoriopyyntöön merkitään eristysluokka: kosketusvarotoimet.

Tutkimus- ja hoitovälineistö

Suosittelaaan kertakäyttövälineitä. Jatkuvasti tarvittavat välineet varataan huoneeseen. Käytön päättyessä monikäyttöiset välineet desinfioidaan välineelle sopivalla menettelyllä (lämpödesinfektio/pintadesinfektio esimerkiksi Easydes tai kloori 1000 ppm). Huoneen varusteluun kuuluvat myös verinäytteiden otossa tarvittavat välineet (staasi) sekä riskijäteastia. Kertakäyttöisiä hoitotarvikkeita varataan noin 1 vrk:n tarve kerrallaan. Eristyksen päättyessä huoneessa olevat kertakäyttöiset hoitotarvikkeet laitetaan roskeen. Monikäyttöiset välineet desinfioidaan ja laitetaan yksikössä yhteisesti sovittuun paikkaan seuraavaa potilasta varten.

Likapyykki ja jätteet

Vältetään pölyttämistä. Tekstiilejä käsiteltäessä käytetään suunenäsuojusta, suojakäsineitä ja suojatakkaa. Pyykki kerätään huonekohtaisesti pyykkisäkkiin, jonka päällä voidaan telineessä käyttää suojasäkkiä. Käytössä olleet tyynyt ja peitot pestään eristyksen päättyessä ja tarvittaessa hoitajakson aikana. Jätteet kerätään huonekohtaisesti ja lajitellaan jäteohjeen mukaisesti. Jättesäkkitelineessä voi käyttää suojasäkkiä.

Siivous

Konsultoi siivouksesta aina hygieniahoitajaa. Huone siivotaan työjärjestyksessä viimeisenä yksikön tiloista. Huonekohtaiset siivousvälineet ja kertakäyttöiset siivouspyyhkeet. Kosketuspinnat, lattiat, WC- ja pesutilat: kloorilaimennos 500 ppm. Muut pinnat: yleispuhdistusaine.

Huomioi eristyksen purkusiivouksessa:

- Valuta 4 dl laimentamatonta klooriliuosta WC –pyttyyn, lattiakaivoon sekä huoneen ja WC-tilan lavuaarin viemäriaukkoon
- anna kloorin vaikuttaa 1 tunti, minkä jälkeen huolellinen harjaus ja huuhtelu.
- Lisädesinfektiota Nocospray –laitteella suositellaan huolellisen loppusiivouksen jälkeen.

Kuntoutus

CPE –kantajuus ei ole este tai hidaste potilaan tarvitsemalle hoidolle ja kuntoutukselle. Kuntoutus toteutetaan kosketusvarotoimia noudattaen.

Vierailijat

Ilmoittautuminen osaston kansliassa, jotta henkilökunta voi ohjata käsidesinfektion toteutuksen.

Potilaan kuljettaminen

Vastaanottavalle yksikölle on tiedotettava etukäteen kosketusvarotoimista. Ihohaavat peitetään huolellisesti ennen kuljetusta. Kuljettaja desinfioi kätensä ennen ja jälkeen kuljetuksen. Suojakäsineitä käytetään vain potilasta kosketettaessa ja ne riisutaan välittömästi potilaskosketuksen jälkeen. Potilaspapereita ei laiteta kuljetuksen ajaksi potilasvuoteeseen. Jos näin on tehtävä, potilaskansio laitetaan muovipussiin, joka poistetaan heti kun kansio otetaan vuoteelta. Kädet desinfioidaan pussin käsittelyn jälkeen.

Hoidon toimenpide- tai tutkimusyksikössä

Oltaessa fyysisessä kosketuksessa potilaaseen, suojaudutaan kuten osastolla. Pyritään viemään potilas suoraan hoituhuoneeseen. Käynnin jälkeen kosketuspintojen desinfektio kloori 500 ppm tai esimerkiksi Easydes. Huomioidaan erityisesti, ettei kosketella laitteita ja pintoja suojakäsineillä, joilla on kosketettu potilasta tai hänen lähiympäristöään. Näppäimistöjä kosketetaan ilman käsineitä huolellisesti desinfioiduin käsin.

Tiedottaminen

Eristyksestä tiedotetaan tietoa työssään tarvitseville. Eristysluokan mukainen eristyskortti kiinnitetään huoneen sulkutilan seinälle tai ellei sulkua ole, huoneen tarvikkeakaapin oveen. Laboratoriopyyntöön merkitään eristysluokka.

Katso myös:

- [Tavanomaiset varotoimet](#)
- [Eristyskortti Kosketusvarotoimet](#)
- [Eritetahradesinfektio](#)